

anvende den nuværende Valgmaade til Landstinget. Jeg nærer den Opfattelse, at det sidste vil være det heldigste, og jeg skal begrunde hvorfor. Man begrunder den Slags Ting bedst med Henpegen paa Erfaringer. Hvordan er Forholdet nu, naar der skal vælges til Landstinget? Valgmændene af de forskellige Partier og Grupper mødes; de forhandler med hinanden, de søger at komme til Rette. Er der nogle, der ønsker en Kandidat, og andre, der ønsker en anden, og Gruppen har tilstrækkelig mange Stemmer til at faa baade den ene og den anden valgt, saa enes man om, at den ene Part samler sig om den ene Kandidat og den anden Part om den anden, og saa gaar det af sig selv. Men det Tilfælde indtræder meget jævnligt, at en Gruppe har Stemmer til overs, og hvad gør man da? Saa gaar man til den Gruppe, som man staar nærmest, og siger: Har I ikke nogle Stemmer, som I vil give os, eller vil I have vore? Saa ordner man Sagen paa den Maade, saaledes som vi alle kender det. Ganske paa samme Maade som man har ordnet det hidtil, vil man kunne ordne det fremdeles paa tilfredsstillende Vis. Og man kan ordne det med Suppleanterne paa samme Maade, saaledes at den Kreds af Mænd, der enes om at stemme paa en bestemt Kandidat til Landstinget, ogsaa kan stemme paa en bestemt Suppleant. Saa er man ude over det. Gaar man til det af Regeringen foreslaaede, tror jeg, det vil stille sig anderledes. Det er ikke saa grumme megen Erfaring, man har om den Valgmaade, Regeringen foreslaar, naar Talen er om, at den skal anvendes blandt Valgmændene eller Sendemændene, men man har dog nogen. Man har navnlig Erfaring fra de Valg, der i sin Tid blev foretagne til det kirkelige Udvalg. Jeg var selv til Stede ved et af disse Valg som Valgmand eller Sendemand, hvad det nu skal kaldes, og der gik det anderledes. Der gaar det saaledes, at hver Gruppe opstiller sin bestemte Liste uden Forhandling med de andre, og saa regner man: Ja, maaske kan nogle af de andre gaa over til os. Men man grupperer sig partivis saa skarpt som muligt og opstiller sin Liste, eftersom Flertallet af Partiet har bestemt. Mindretallet indenfor Gruppen kommer ikke paa den Maade til Orde, faar ikke sin Mand frem, saaledes som det vil kunne, naar man ordner sig efter den Valgmaade, man nu anvender til Landstinget. At forhandle med de andre Grupper og muligvis faa en Overenskomst med dem var der slet ikke Tale om ved Menigheds-

raadsvalgene, og jeg tror heller ikke, der vil blive Tale om det her efter Regeringens Forslag. Men det vil da sige, at den Valgmaade, man har til Landstinget, for det første bevirker, at der bliver større Frihed mellem Valgmændene af en og samme Gruppe eller Parti til at ordne sig med Hensyn til Personerne, som de vil, til Tilfredsstillelse for Mindretallene, og for det andet, at man lettere kan komme i Forbindelse med en anden Gruppe og derved faa et Valg gennemført paa tilfredsstillende Maade. I det store og hele kan man udtrykke Forskellen saaledes, at Valgmændene ved den nuværende Landstingsvalgmaade er friere stillet i deres Bevægelser, at Mindretallene bedre kan komme til at gøre sig gældende, at det ikke saa meget er, om man vil udtrykke det saaledes, det matematiske, man lægger Vægt paa — skønt jeg mener, at ogsaa det bør iagttages saa godt som muligt —, men at det tillige er det personlige Forhold, der kommer frem, og det kan ikke nytte at sige andet, end at det personlige altid har sin store Betydning. Man har ganske vist hørt sige: Ja hvad, det er jo en Højremand eller en Venstremand eller en Radikal, eller hvad det nu er, og saa er det da ligegyldigt med Personen. Men den Betragtning er aabenbart ikke rigtig. Det er den samme Betragtning, som Konen havde, da hun vilde købe Æg stykkevis. Hun saa ned i Karret, hvor Æggene stod, og saa sagde hun: Ja hvad, et Æg er et Æg — og saa tog hun det største. En saadan Betragtning kan man ogsaa gøre gældende her, men den er dog ikke rigtig. For der er meget stor Forskel, personligt set og for Resten ogsaa med Hensyn til Anskuelse, mellem Medlemmerne af et bestemt Parti, Radikale, Venstremænd, Højremænd, Socialdemokrater o. s. v. Det personlige Hensyn maa altid have sin Betydning, og det har atter Betydning, at det kommer til at gøre sig gældende med Hensyn til Suppleanterne. Efter Regeringsforslaget vil Forholdet stille sig saaledes, at naar en Landstingsmand dør, skal den første Suppleant paa den paagældende Liste træde i Stedet. Det vil altsaa sige, at Flertallet igen skal træde til, uanset om den afdøde maaske har været Nr. 7 paa Listen. Det er rimeligt, at hvis han har været Nr. 7 paa Listen, skal ogsaa den 7de Suppleant træde til. Men det gaar Forslaget jo ikke ud paa, nej, det er den Iste Suppleant paa Listen, der træder til. (Afbrudelse): Ja i den kommunale Valglov har det været saadan, men jeg skal dog minde om, at i